

List Saveza lovačkih društava Tuzlanskog kantona

Lovac

Broj 108

Tuzla, decembar/prosinac 2025.

Cijena 1,00 KM

Sretna Nova 2026.

Lovac

List Saveza lovačkih društava
Tuzlanskog kantona

Izlazi tromjesečno

Izdavač:
Upravni odbor Saveza lovačkih društava
Tuzlanskog kantona

Za izdavača:
Seid Čorbić, dipl. ing. šum.
predsjednik UO SLD TK

Redakcija lista "Lovac":
Jusuf Selmanović (Kalesija)
Dževad Korman (Tuzla)
Damir Abdulahović (Banovići)
Nusret Kamenjaković (Živinice)
Elvir Garibović (Sapna)
Edin Taletović (Srebrenik)
Meho Pezerović (Gradačac)
Hajrudin Imširović (Teočak)
Senad Selimbašić (Kladanj)
Džemal Jukan (Gračanica)
Enes Sejdinović (Lukavac)
Armin Halilović (Doboj-Istok)
Enes Livadić (Čelić)

Glavni i odgovorni urednik:
Seid Čorbić, dipl. ing. šum.

Urednik i lektor:
Prof. Mirzet Ibrišimović

Stručni saradnik:
Selver Pirić

Fotoliti:
B Concept Sarajevo

Priprema i štampa:
"Mikroštampa" Tuzla

Za štampariju:
Šaban Cipurković

Adresa redakcije "Lovac"
Tuzla, Džindić mahala 13.
Tel./fax: 035/258-004
Web site: www.lovactk.com
E-mail: info@lovactk.com

Račun kod Tuzlanske banke d.d. Tuzla
132-100-03092192-27

Na osnovu mišljenja Ministarstva
za obrazovanje, nauku, kulturu, sport
i informisanje Vlade TK broj
10/1-452-25-2/98 od 28. 08. 1998. god.,
list „Lovac“ oslobođen je dijela
poreza na promet

Neki od načina ublažavanja nedaća divljači zimi

Zimi je divljač izložena niskim temperaturama, snijegu, hladnom vjetru, nestašici hrane, zbog čega su uzgajivači, korisnici lovišta, dužni predvidjeti dugoročne mjere na uređenju lovišta koje će pogodovati životu divljači u uslovima kada ona prolazi kroz poteškoće nagonskog preživljavanja. Vođene instinktom samoodržanja divljač za svoj boravak bira južne padine brdovitih terena ili ravničarske predjele obrasle rastinjem koje u svom prizemnom dijelu stvara zaklon od vjetra i za nekoliko stepeni višu temperaturu nego u okolnim čistinama. Divljač je tu zaštićena i od pogleda neprijatelja, a svojim izoštranim čulima osjeti svako približavanje. Na takvim mjestima miruje u toku nepogoda svih vrsta, a iz njih izlazi da bi potražila hranu ili, rjeđe, vodu u neposrednoj okolini i opet se vratila na izabrani prostor. Radijus kretanja divljači u zimskim uslovima se smanjuje na dio terena u kojem se nalazi neophodna količina hrane sve dok ne iscrpi raspoložive izvore. Tada joj ne preostaje drugo nego da krene i šire ili čak promjeni mjesto boravka. Uzgojne mjere u lovištu na brdovitim terenima moraju sadržavati što tačnije utvrđivanje prostora zimskog okupljanja divljači, a zatim i plansku sadnju drveća i grmlja pogodnog za sklonište i zimsku ishranu, zatim i izbor mjesta za gradnju i tip hranilišta kao i način njihovog popunjavanja. Dok takve mjere uređenja lovišta ne budu u potpunosti primjenjene, divljači treba pomoći iznošenjem i uskladištenjem kabaste, zrnaste hrane i soli na odabrana mjesta, gdje će, nepromijenjenog kvaliteta, biti iskorištena. To ćemo postići ako zbijene bale sijena pričvrstimo uz krošnjasta stabla jele ili smrče, a ako takvih stabala nema, bale izdignute od tla zaštitimo pogodnim prirodnim materijalom (paprat, slama, trska) od zakišnjavanja. Zrnastu hranu uvijek treba stavljati u uređena mala korita koje treba takođe štititi od zakišnjavanja i, naravno, od snijega. Treba utvrditi mjesto okupljanja pojedinih vrsta divljači i intervenisati zavisno od vrste, sjetvom i sadnjom rastinja pogodnog za sklonište i ishranu, gradnjom odgovarajućih hranilišta i njihovim održavanjem za cijelo vrijeme trajanja nepovoljnih vremenskih uslova. Divljim preživarima ćemo u hranilištima nuditi sijeno i zrnastu hranu, a pernatoj divljači kukuruz ili očinjke od trijerisanja. Za pernatu divljač hranu stavljamo pod hranilišta koja neće dozvoliti da snijeg pokrije hranu.

U svim pomenutim radnjama treba imati u vidu da hranilišta ne odmićemo od prostora koji je divljač sama izabrala kao najpovoljnije sklonište, kao i potrebu da put do njega treba da vodi kroz obrastao teren koji će štititi od neprijatelja. Ako uz to vodimo stalnu brigu da u hranilištima ima hrane u dovoljnim količinama, možemo biti sigurni da smo učinili ono što se može učiniti da divljači pomognemo u nevoljama s kojima se sreće u najnepovoljnijim prirodnim uslovima.

M.I.

Šestog septembra 2025., na pomoćnoj pisti aerodroma „Dubrave“, Ciljuge-Grad Živinice, održana je tradicionalna manifestacija Dani Saveza lovačkih društava Tuzlanskog kantona 2025. Domaćin LD „Toplica“ Živinice, uspješno je organizovao manifestaciju, na kojoj je učestvovalo oko 2.000 lovaca s područja TK i gostiju. Manifestacija je otvorena svečanim defileom članica Saveza i intoniranjem himne BiH. U ime domaćina prisutnima se obratio Nusret Kamenjaković, predsjednik LD „Toplica“ Živinice, u ime Saveza Seid Čorbić, predsjednik SLD TK i u ime Vlade TK Fedahija Ahmetović, ministar Ministarstva za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu TK, koji je ujedno i otvorio manifestaciju. Vlada TK je bila i generalni pokrovitelj ove manifestacije koja je na spisku manifestacija od interesa za Tuzlanski kanton. U sklopu manifestacije, nakon službenog svečanog otvaranja, a prije zvaničnog početka druženja, održana su tradicionalna takmičenja u streljaštvu-gađanju glinenih golubova, povlačenju konopca, spravljanju lovačkog gulaša (kotličijada), revija lovnih pasa i izložba lovačkih trofeja.

STRELJAŠTVO

Poredak ekipno (prelazni pehar):

- I LD „Svatovac“ Lukavac
- II LD „Jelen“ Gradačac
- III LD „Srndać“ Gračanica

Nagrada za fair play, LD „Husić Mustafa Čektalo“ Sapna

Selver Pirić
Sekretar SLD TK

Poredak pojedinačno:

- I Omić Aldin LD „Jelen“ Gradačac
- II Meh Zoran LD „Tuzla“ Tuzla
- III Zahirović Emir LD „Majevica“ Srebrenik
- IV Zekić Midhat LD „Svatovac“ Lukavac
- V Bečić Dino LD „Svatovac“ Lukavac
- VI Džikić Ibrahim „Srndać“ Gračanica

REVIJA LOVNIH PASA:

- I Bosanski oštrodlaki gonič Barak (mužjak), vl. Osmić Elmir, „Srndać“ Gračanica
- II Istarski kratkodlaki gonič (mužjak), vl. Milošić Matija, LD „Tuzla“ Tuzla
- III Posavski gonič (mužjak), vl. Omerović Omer, „Husić Mustafa Čektalo“ Sapna

KOTLIČIJADA:

- I LD „Husić Mustafa Čektalo“ Sapna
- II LD „Sokolina“ Kladanj
- III LD „Tuzla“ Tuzla

POTEZANJE KONOPCA

- I LD „Zelemboj“ Banovići
- II LD „Toplica“ Živinice
- III LD „Majevica“ Srebrenik

Nakon svih takmičenja dodjeljeni su pehari i medalje najuspješnijim ekipama i pojedincima, nakon čega su svi uživali u druženju.

4 Lovac Decembar 2025

2025 Decembar Lovac 5

Za unapređenje lovstva na području TK 850.000 KM

Početkom septembra, direktor Kantonalne uprave za šumarstvo, Kadrija Omazić, potpisao je sa predstavnicima Saveza lovačkih društava TK, na čelu sa njenim predsjednikom Seidom Čorbićem dipl. ing. šum., ugovore o prenosu novčanih sredstava na Savez i na pojedinačna lovačka društva Sveza. Time je i zvanično započela realizacija projekata za unapređenje lovstva u 2025. godini, odobrenih kroz Program utroška sredstava prikupljenih po osnovu Zakona o šumama TK. Ovom svečanom činu su prisustvovali i premijer TK Irfan Halilagić i resorni ministar poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede TK Fedahija Ahmetović. Budžetom Tuzlanskog kantona za ovu godinu planirana su sredstva u iznosu od 850.000 KM, od čega 430.000 KM za tekuće transfere i 420.000 KM za kapitalne transfere neprofitnim organizacijama, a pravo na dodjelu sredstava ostvarili su Savez lovačkih društava TK u iznosu od 175.000 KM te 13 lovačkih društava s područja Kantona, u ukupnom iznosu od 675.000 KM. Ova sredstva će biti usmjerena na realizaciju projekata koji imaju za cilj zaštitu, očuvanje i unapređenje životnih uslova za divljač, čuvanje i zaštitu divljači i lovišta, unošenje novih vrsta divljači, izgradnju lovnouzgojnih i lovnotehničkih objekata, stručno osposobljavanje kadrova i izradu planskih dokumenata i preduzimanje mjera za smanjenje šteta koje divljač nanosi poljoprivrednim usjevima. „Ovim projektima nastavljamo ulaganja u zaštitu prirodnih resursa i unapređenje lovstva kao značajne oblasti koja doprinosi očuvanju bioraznolikosti i održivom razvoju našeg Kantona. Poseban značaj ima i činjenica

da većina mjera direktno ili indirektno utiče na smanjenje šteta u poljoprivredi, čime stvaramo ravnotežu između očuvanja divljači i interesa poljoprivrednika“, istakao je ministar Ahmetović. Podsjećamo da je u periodu 2021.-2025. godina Vlada TK putem Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, odnosno Kantonalne uprave za šumarstvo, za unapređenje lovstva izdvojila ukupno 1.770.300 KM, čime je potvrđena jasna opredijeljenost ka jačanju ove oblasti. „Želim naglasiti da ulaganja koja danas realizujemo nisu samo podrška lovcima i lovačkim društvima, nego i ulaganja u očuvanje prirodnih resursa,

zaštitu divljači i balans između interesa poljoprivrede i zaštite životne sredine. Lovci u našem Kantonu su pokazali da znaju kako odgovorno njegovati prirodu, brinuti o divljači i biti pouzdan partner poljoprivrednicima u trenucima kada su usjevi ugroženi. Upravo zbog toga Vlada TK i u narednom periodu ostaje posvećena jačanju ove oblasti. Lovački turizam smo već prepoznali kao razvojnu šansu i generator privrednog napretka, i on ima važno mjesto u Strategiji razvoja turizma TK 2022.-2027. Zajedničkim radom, kroz kontinuiranu podršku i planirana ulaganja, vjerujem da ćemo lovstvo u Tuzlanskom kantonu dodatno osnažiti te ga pozicionirati i kao važan segment održivog razvoja i turističke ponude našeg Kantona“, kazao je premijer Halilagić. Seid Čorbić, predsjednik SD TK, pohvalio je saradnju sa Vladom TK i resornim Ministarstvom, zahvalio se i istakao da će se implementacijom ugovora realizovati projekti za unapređenje lovstva u 2025. godini, odobrenih kroz Program utroška sredstava prikupljenih po osnovu Zakona o šumama TK, koji imaju za cilj unapređenje lovstva kao djelatnosti od društvenog interesa, biodiverziteta, zdravog prirodnog okoliša i divljači kao dobra od javnog interesa. Realizacijom ovih projekata Tuzlanski kanton će dodatno osnažiti institucionalnu podršku lovstvu, unaprijediti zaštitu divljači i šumskih ekosistema te doprinijeti očuvanju prirodne ravnoteže i održivog korištenja šumskih dobara.

Selver Pirić
Sekretar SLD TK

Upravni odbor SLD TK (138. sjednica)

Tridesetog septembra 2025. godine, u prostorijama Saveza LD TK u Tuzli, održana je 138. sjednica Upravnog odbora SLD TK, kojom je predsjedavao Seid Čorbić dipl. ing. šum. - predsjednik SLD TK i na kojoj su članovi Upravnog odbora, u okviru 5. tačka dnevnog reda, razmatrali i usvojili Izvještaj o održanoj tradicionalnoj manifestaciji Dani Saveza lovačkih društava Tuzlanskog kantona za 2025. godinu, razmatrali projekte odobrene od strane Uprave za šumarstvo TK (Nabavka puške za uspjeljivanje divljih životinja, Izrada Plana gospodarenja mrkim medvjedom i Godišnjeg plana gazdovanja za uzgojno područje Tuzlanski kanton, Stručno osposobljavanje kadrova u lovstvu za 2025. godinu i Stručno osposobljavanje lovaca kroz program obuke i provjere pravilnog rukovanja lovačkim naoružanjem).

Upravni odbor je formirao Radnu grupu za davanje primjedbi na aktuelni Zakon o oružju i inicijati TK i ZOL-u FBIH te odredbi pratećih pravilnika proizašlih iz Zakona.

U skladu s Pravilnikom o priznanjima i odlikovanjima za rad na unapređenju lovstva u Tuzlanskom kantonu, u svrhu zasluga i u cilju stimuliranja razvoja i afirmiranja lovstva i drugih aktivnosti koje su od općeg interesa za lovstvo, na prijedlog članica Saveza i Komisije za priznanja i odlikovanja, Upravni odbor je donio Odluku da se u okviru lovačkih društava dodijele lovačka priznanja i odlikovanja:

LD „SOKOLINA“ Kladanj

Lovačka bronzana značka: Huskić Husein, Mešanović Kemal, Malkanović Edis, Vejzović Muharem, Ahmetović Mehmedalija, Šarić Nevres, Mešković Šemso, Čavkunović Seldin, Selimbašić Aldin, Panić Zlatko, Gogić Ibrahim, Redžepović Abedin, Suljić Refik, Čavkunović Sejfo, Hotović Salim, Vejzović Sadnel, Halilović Mihret, Čavkunović Mirza, Berković Amir, Hodžić Jasmir, Kadrić Nermin i Hasanović Osman.

Lovačka srebrna značka: Hrnjić Nusret, Muhić Almir, Begić Afan, Jusupović Bahrija, Mešanović Nurdin, Hasanović Bakir i Vejzović Edin.

Lovačka zlatna značka: Alispahić Fahrudin, Selimbašić Hariz, Kuljanin Alija, Grbić Nihad, Brkić Mersudin, Softić Ramiz, Gavranović Fehim, Čamdžić Fadil, Drapić Nevres, Bajić Emir, Selimbašić Senahid, Šarić Nijaz i Jusupović Emin.

Lovačka diploma počasnog člana: Mujić Zijad, Šarić Mersudin, Huskić Junuz, Selimbašić Salih i Gogić Refik.

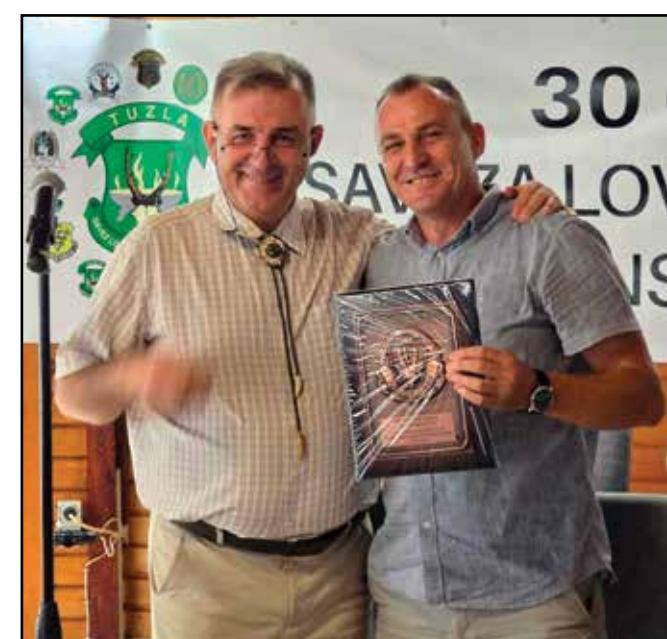
Lovačka plaketa: Grbić Ernad, Turalić Halil, Halilović Senib, Jusupović Avdo, Osmić Albinko, Vejzović Ermin, Hodžić Samid, Krekić Mihret, Hodžić Nedžad, Šarić Edis, Mašić Namir, Vejzović Ramiz, Hrnjić Mehmed, Vejzović Jasmin, Jusupović Bego, Jamaković Seldin, Rustemović Nedžad, Hotović Zijad, Salihović Emir, Šarac Damir i Ahmetović Munib.

Selver Pirić
Sekretar SLD TK

Svečana sjednica Skupštine SLD TK

Povodom 30. godina postojanja i uspješnog rada Saveza lovačkih društava Tuzlanskog kantona, početkom septembra, u restoranu Panonski lovac, održana je svečana sjednica SLD TK kojom je predsjedavao, prisutne pozdravio i održao prigodan govor, njen predsjednik Seid Čorbić, dipl. ing. šum. Među prisutnima su bili i Fedahija Ahmetović, ministar poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede u Vladi TK, Asja Redžić, pomoćnik gradonačelnika Grada Tuzla za kulturu, sport i mlade, Kadrija Omazić, direktor kantonalne uprave za šumarstvo TK, bivši predsjednici SLD TK Mensur Alić,

Rasim Omerović i Faruk Huskanović. Na kraju su uručene plakete jubileja Saveza i dvije diplome - Počasni predsjednik SLD TK, Sadiku Latifagiću i Mensuru Aliću.

Selver Pirić
Sekretar SLD TK

Projekt za stručno osposobljavanje kadrova u lovstvu za 2025.

Seminar za asistente vođe uzgoja u oblasti kinologije, Seminar za mentore za praktičnu obuku lovaca pripravnika, Seminar i ispit za lovočuvare

Na osnovu potpisanog Ugovora između Uprave za šumarstvo TK, koja je finansijer Projekta za stručno osposobljavanje kadrova u lovstvu za 2025. i SLD TK, kao nosioca Projekta, putem Savjeta za lovstvo i Savjeta za lovnu kinologiju, početkom i sredinom novembra, održana su stručna usavršavanja kadrova iz oblasti lovstva, i to Seminar za asistente vođe uzgoja u oblasti

kinologije, Seminar za mentore za praktičnu obuku lovaca pripravnika, Seminar i ispit za lovočuvare. Uz stručna usmena i adekvatna elektronska predavanja, svim polaznicima seminara je obezbjeđen kvalitetan pisani materijal. Seminar za asistente vođe uzgoja i Seminar za mentore s uspjehom je pohađalo 88 polaznika, a Seminar za lovočuvare je pohađalo i ispit položilo 20 kandidata. Kroz ove seminare i ispit, sve članice Saveza su dodatno ojačane novim, kvalitetnim stručnim kadrom, koji će uzeti učešća u radu lovačkih društava i unapređenju lovstva, što je i osnovni cilj Projekta.

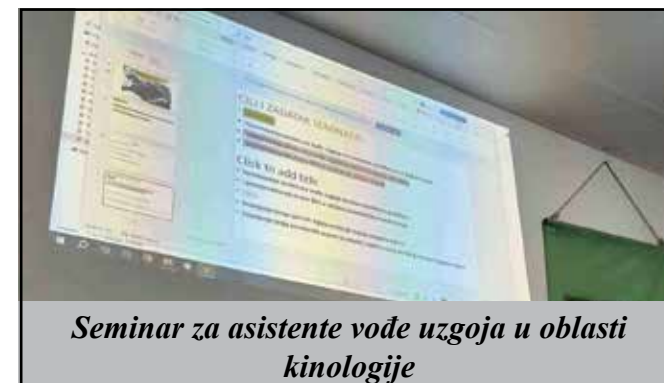
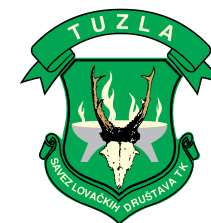
Selver Pirić
Sekretar SLD TK

Seminar za asistente vođe uzgoja u oblasti kinologije

Seminar za mentore za praktičnu obuku lovaca pripravnika

Seminar za asistente vođe uzgoja u oblasti kinologije

Seminar i ispit za lovočuvare

Seminar i ispit za lovočuvare

Seminar za mentore za praktičnu obuku lovaca pripravnika

Seminar i ispit za lovočuvare

Kinološke aktivnosti SLD TK

Realizirajući Plan rada Savjeta za lovnu kinologiju, održano je 11 redovno-uzgojno-ocjenivačkih smotri lovniha pasa; dvije revijalne smotre pasa - jedna u Tuzli u sklopu Manifestacije Lovački susreti Stara Majeвица i druga u Živinicama na manifestaciji Dani SLD TK; tri ispita urođenih osobina pasa u radu na divlju svinju, dva u Tuzli i jedan u Gračanici. Ovogodišnje uzgojne kinološke smotre su se održale u svim lovačkim društvima SLD TK. Ocijenjeno je oko 300 pasa uz intenzivan progres kvalitete eksterijera pasa. Svi psi su klasični primjerci svoje rase.

Sistematičan, kvalitetan način rada je iskorijenio višegodišnju praksu ukrštanja pasa različitih rasa. Posebnu zaslugu u tom imaju vođe uzgoja, asistenti vođa uzgoja i kinološke sudije koji učestvuju u smotrama. Ovakav način rada je regulisan Ugovorom o članstvu između Bosanskog kinološkog saveza i Saveza lovačkih društava Tuzlanskog kantona, na osnovu kojeg su članovi SLD TK i članovi BKS.

Selver Pirić
Sekretar SLD TK

Od ratne ideje do čuvara prirode i tradicije

U vohoru posljednjeg odbrambeno-oslobodilačkog rata, kad je svakodnevnica bila posvećena preživljavanju, na našem prostoru se radala i jedna tiha, ali velika ideja – da priroda i divljač moraju opstati uprkos vremenu nesigurnosti i iskušenja. U trenucima kad se mislilo samo kako preživjeti, lovci su pokazali viziju da se prirodno bogatstvo i tradicija lovstva ne smiju prepustiti propadanju i zaboravu. Uz takvu svijest radale su se i ideje i inicijative da je organizovano čuvanje prirode i lovačkih običaja obaveza i odgovornost. Tako je ponikla ideja koja je kasnije prerasla u Lovačko društvo „Vjetrenik-Šibošnica“. Još 1994. godine, Bahrija Muratović, Ibrahim Smajić, Halil Taletović i Senahid Latifović imali su dovoljno hrabrosti i odlučnosti da u temelje jednog budućeg društva ugrade viziju očuvanja divljači i lovišta. Njihova želja bila je jasna i iskrena: sačuvati prirodna bogatstva šire čeličke regije i prenijeti lovačku tradiciju na buduće naraštaje. Prvi krug osnivača okupio je 17 entuzijasta, a ključni sastanak je

održan 1995. godine u Humcima, u prostorijama trgovačke radnje Dojčina Lukića. Tu je, u skromnom ambijentu, donesena odluka koja je kasnije izrasla u ponosnu instituciju. Ubrzo se priključilo još 13 članova, čime su ispunjeni zakonski uslovi za registraciju. Tako je 27. septembar 1995. godine upisan kao zvaničan datum osnivanja Lovačkog društva „Vjetrenik-Šibošnica“ Čelić, potvrđen rješenjem Ministarstva pravde pod brojem 06/243-112/98. Sjedište Društva je u početku bilo u Humcima, gdje je i preživljena ratna strahota. Po završetku rata, centar rada je premješten u Šibošnicu. Upravo je tu izgrađen i lovački objekt koji je vremenom postao simbol i središte Društva – mjesto okupljanja, donošenja odluka i čuvanja uspomena. Već 26. novembra 1996. godine, Društvo se proširuje uključivanjem sekcija iz Vražića, Ratkovića, Čelića i Brnjika, čime je oblikovana današnja organizaciona struktura s ukupno šest sekcija. Prvi predsjednik Društva je bio Ibrahim Smajić, njegov zamjenik Halil Taletović, a prvi sekretar Slavko Filipović. Svi oni su neumornim i stručnim radom učvrstili temelje organizacije. Od prvih 17 osnivača, danas su živi Ibrahim Smajić, Senahid Latifović i Salih Mujkić, kao svjedoci ideje koja je ponikla u najtežem vremenu, a izdržala i postala trajna. Tri decenije kasnije, Društvo okuplja 330 članova i ostaje vjerno svojoj misiji: zaštititi divljači, očuvanju prirode i njegovanju lovačkih običaja. Današnja godišnjica je podsjetnik na prošlost i svečana obaveza prema budućnosti. Vizija i odvažnost osnivača ostaju svjetionik koji usmjerava nove generacije da nastave putem istrajnosti, zajedništva, tradicije i poštovanja prirode. Ono što je započelo kao ideja u vohoru odbrambeno-oslobodilačkog rata, danas traje kao čvrst stub lovstva i simbol čuvarske uloge LD „Vjetrenik-Šibošnica“ Čelić.

Admir Kurtić

Lovačko društvo „Vjetrenik -Šibošnica“ Čelić

Sekcija „Humci“ u službi očuvanja divljači

Lovačko društvo „Vjetrenik -Šibošnica“ Čelić njeguje tradiciju odgovornog odnosa prema divljači i prirodi, a dobar primjer tog rada dolazi iz sekcije „Humci“. Njeni članovi redovno brinu o ishrani divljači, naročito zimi kad je prihrana prioritet. Kukuruz, sijeno i voće iznose na hranilišta znalački raspoređena po lovištu, čime se osigurava da srne, fazani i ostale plemenite vrste imaju dovoljno hrane i sigurnih mjesta. Zahvaljujući tim aktivnostima stanje u lovištu je zadovoljavajuće. Pored brige o ishrani, lovci LS „Humci“ provode i akcije uređenja lovnotehničkih objekata. Obnavljaju čeke, popravljaju hranilišta i pojilišta te uređuju pristupne puteve. Sve to rade u sklopu planskih aktivnosti Društva, uz duh zajedništva i druženja. Nakon obavljenog posla, lovci se i dalje druže podijele obrok i prepričaju lovačke anegdote. Sve to daje toplinu njihovim akcijama i dodatno učvršćuju prijateljstvo. Društvo i na taj način potvrđuje da lov nije samo tradicija i sport, već i trajna obaveza prema prirodi. Čuvanjem prirodnih resursa i divljači lovci jačaju zajedništvo i bogate naslijeđe lovstva.

Admir Kurtić

Neke aktivnosti

Lovačkog društva „Spreča“ Kalesija

Dodijeljena odlikovanja i priznanja

U skladu s Pravilnikom o priznanjima i odlikovanjima za rad na unapređenju lovstva u Tuzlanskom kantonu, u svrhu zasluga i u cilju stimuliranja razvoja i afirmiranja lovstva i drugih aktivnosti koje su od općeg interesa za lovstvo, na prijedlog Predsjedništva LD „Spreča“ Kalesija, Upravni odbor SLD TK je donio Odluku da se dodijele lovačka priznanja i odlikovanja članovima Društva pa je tako početkom oktobra, kod lovačke kuće u Jajićima, upriličena svečana dodjela 25 bronzanih, 19 srebrnih, 13 zlatnih lovačkih znački i 4 diplome počasnog člana (Fazlić Esed iz Memića, Barčić Rasim iz Petrovica, Mustafić Kerim iz Donjih Vukovija i Bećirbašić Hasan iz Jajića).

Nova predsjedništva u sekcijama

U skladu s propisima o lovstvu, izvršen je izbor novih članova predsjedništva po sekcijama, gdje su izabrani predsjednici sekcija, zamjenici i lovovođe.

U LS „Kalesija“ za predsjednika je izabran Selmanović Jusuf, a za lovovođu Huremović Mirnes.

U LS „Tojšići“ za predsjednika je izabran Kulanić Fuad, a za lovovođu Hodžić Izet.

Piše:

Damir Huremović

U LS „Rainci“ za predsjednika je izabran Požegić Zijad, a za lovovođu Zulić Elvis.

U LS „Hrasno“ za predsjednika je izabran Dropić Eldin, a za lovovođu Selimović Meho.

U LS „Memići“ za predsjednika je izabran Loznica Emin, a za lovovođu Mujanović Husein.

U LS „Seljublje“ za predsjednika je izabran Smajić Emir, a za lovovođu Rizvanović Muhamed.

U LS „Gornja Spreča“ za predsjednika je izabran Bećirović Sakib, a za lovovođu Makalić Mehmed.

U LS „Vukovije“ za predsjednika je izabran Mustafić Samid, a za lovovođu Mujkanović Armin.

Ocjenjivanje lovačkih trofeja

Početkom oktobra, u prostorijama Društva, izvršeno je ocjenjivanje lovačkih trofeja. Ocjenjivanje je obavila redovna Komisija za ocjenu lovačkih trofeja: Kurtić Enver, Selmanović Jusuf i Čamdžić Mujo. Ocijenjena su ukupno 34 trofeja odstrijeljene divljači, a od toga su tri

u medalji: trofej odstrijeljenog srndaća Hodžić Jasmina, LS „Hrasno“, dobio je srebrnu medalju, a trofeji srndaća odstrijeljeni od strane Idrizović Jasmina i Paloš Mirze, LS „Rainci“, dobili su bronzanu medalju. Redovne stalne aktivnosti na unapređenju staništa, čuvanju i svakojakoj brizi o divljači od strane lovaca Društva, dale su vidne rezultate u poboljšanju trofejne vrijednosti divljači, obezbijedile potencijal za odstrijel vrhunskih grla.

Lovačko društvo „Fazanka“ Doboj Istok Lovište obogaćeno fazanima

Sredinom septembra lovci LD „Fazanka“ Doboj Istok su uspješno realizovali još jednu važnu aktivnost u domenu bogaćenja lovišta i očuvanja prirodne ravnoteže, pustivši u lovište 150 jedinki fazanske divljači. Ova aktivnost je dio je planske politike odgovornog gazdovanja lovištem s ciljem očuvanja i povećanja brojnosti sitne divljači, naročito fazana, koji predstavlja jednu od najznačajnijih vrsta za lov sitne divljači u ovom regionu. Fazani su prethodno uzgojeni u kontrolisanim uslovima, uz odgovarajuću veterinarsku zaštitu, a pušteni su na pažljivo odabranim lokacijama koje omogućavaju što bolju adaptaciju i preživljavanje u prirodnom okruženju. Cijeli proces je obavljen u skladu sa zakonskim propisima i stručnim preporukama iz oblasti lovstva.

Hasan Babić

Počasni, aktivan i uzoran lovac

Halil Hasanović iz Lipovica, član LD „Spreča“ Kalesija od 1970. godine, iako u osmoj deceniji života, daje veliki doprinos prilikom svih akcija u zoni odgovornosti Sekcije „Rainci“. Dobitnik je mnogih lovačkih priznanja i odlikovanja za doprinos razvoju i afirmiranju kalesijskog lovstva. Životna dob ga ne sputava da bude redovan u svim izlascima u lov sa svojim psom Arčijem, kratkodlakim istrijanerom od kojeg se ne odvaja.

Lovačko društvo „Fazanka“ Doboj Istok Zečevi pušteni u lovište Fazanka

Početkom septembra lovci LD „Fazanka“ Doboj Istok, uspješno, odgovorno i savjesno, realizovali su akciju puštanja 50 zečeva u lovište Fazanka. Ova aktivnost predstavlja dio kontinuiranih napora Društva na unapređenju lovnog fonda, očuvanju biodiverziteta i podizanju kvaliteta lovišta. Zečevi su nabavljeni iz registrovanog odgajivačkog centra, s potvrdom o zdravstvenom stanju, a prije puštanja su prošli veterinarski pregled. Pored članova Društva puštanju je prisustvovao predstavnik lovočuvarske službe i zainteresovani ljubitelji prirode. Lokacije za puštanje su pažljivo odabrane u skladu s uslovima staništa i dostupnom hranom, kako bi se zečevima obezbijedila što bolja adaptacija i opstanak. Očekuje se da će ova populacija doprinjeti obnovi prirodnog fonda zeca u lovištu, koji je prethodnih godina bio u opadanju zbog negativnih uticaja kao što su predatori, bolesti i nepovoljni klimatski uslovi. Društvo apeluje na sve korisnike lovišta da poštuju mjere zaštite divljači, kako bi zečevi imali vremena da se prilagode novom staništu. Planiran je nastavak ovakvih aktivnosti i u narednim sezonama, uz dodatne mjere praćenja uspješnosti adaptacije i razmnožavanja unijete divljači.

Hasan Babić

Lovačko društvo „Jelen“ Gradačac Ermin ulovio šarenu crnu divljač

Lovačka sekcija „Jasenica“ u oktobru je upriličila skupni lov na crnu divljač, a gosti su bili lovci iz LD „Dr. Zahid Čaušević“ Prača. Lov su organizovali Mustafa Beširović, predsjednik Sekcije, Ibro Hodžić, lovnik i ostali domaćini, a obavljen je u lovištu Donje Krečine. Ulovljena je jedna divlja svinja, i to šarena, a strijelac je bio Ermin Pezerović. Nakon zabavnog lovnog dana, ugodno druženje je nastavljeno u lovačkom domu Sekcije. Ručak su pripremili domaćini Dino i Izet Osmanović i gosti iz Prače Mirza Brdarić i Dženan Mulić.

Fahrudin Gromić

Lovačko društvo „Jelen“ Gradačac

Stalna briga za divljač i stanište

Lovačka sekcija „Međiđa Gornja“ u kontinuitetu brine o divljači. Nakon što su marljivo uredili i očistili sve prilazne puteve u lovištu, lovci Sekcije rade na pripremi remiza, strateškom, ključnom projektu, kao svojevrsnom ulaganju u budućnost lovišta. U toku je kultivacija i sjetva zemljišta koja će divljači služiti kao izvor hrane. Ova vrste prihrane osigurava bolju kondiciju divljači i garantuje im mirno, sigurno stanište za napredak, razmnožavanje i podizanje podmlatka.

Bajro Subašić

Lovačko društvo „Jelen“ Gradačac Kukruz, sijeno i sol za divljač

Pomoć divljači u zimskim uslovima je neophodna pa su tako i lovci Grupe „Hrastavice“ pri Sekciji „Vučkovci“ izvršili svoju zakonsku i moralnu obavezu. Nedim Kurbašić i Mirsad Suljić su napunili hranilišta kukuruzom, dopunili automatske hranilice, jaslje i solišta. U lovište su iznijeli oko 100 kg kukuruza u klipju, a jaslje su dopunili sa sijenom za srneću divljač.

Nedim Kurbašić

S obzirom na aktuelnu i alarmantnu situaciju u kojoj divlje svinje nanose štete na poljoprivrednim usjevima, a u vezi s čim je SLD TK preduzeo niz planskih mjera i učinkovitih aktivnosti, među kojima je i obaveza lovačkih društava da protjeruju crnu divljač izvan poljoprivrednih zona i intenzivna adekvatna prihrana, prikladno je da se LOVAC u najkraćem osvrne na temu

Prehrana i prihrana divljih svinja

U Evropi se danas uzgoj divljih svinja (*Sus scrofa*) nastoji svesti na ograđena lovišta, uzgajališta i zverinjake. Osnovni razlog su velike štete koje ta vrsta divljači čini na poljoprivrednim površinama i šumskim kulturama. Kako u BiH ovakav način uzgoja divljih svinja nije značajno proširen, crna divljač se uglavnom prirodno uzgaja u otvorenim lovištima. Uslovi u pojedinim lovištima znatno se razlikuju pa je potrebno osigurati prihranjivanje u razdoblju od novembra do marta (ovisno o debljini snježnog pokrivača i dužini zime). Svinje se zadržavaju na hranilištu više sati i tokom noći se vraćaju nekoliko puta. Budući da se ponekad porodične zajednice međusobno ne podnose, treba dobro procijeniti koliko je hranilišta potrebno na jednom području. Dodano krmivo treba rasporediti na što većoj površini, jer krmače nisu blagonaklone prema nazimadi, neovisno o srodstvu. Zimski uslovi, smrznutost tla, duboki snježni pokrov i nedostatak prirodnih izvora hrane, smanjuju otpornost divljači prema bolestima te nameću potrebu za prihranjivanjem zimi. Drugi je važan razlog prihrane na hranilištima njihovo zadržanje u šumi, da bi ih odvratili od izlaska na poljoprivredne površine i na taj način spriječili moguće štete u gospodarstvu. Dostatna i pravilno izbalansirana prehrana i prihrana divljači osiguravaju njen pozitivan zdravstveni status i ostvarivanje cilja lovnog gospodarenja, tj. kvalitetne trofejne ponude. Redovna prihrana divljih svinja na hranilištima, voda, mir i zaklon ključni su za uspješno gospodarenje ovom divljači. Za prihranu crne divljači najbolje se pokazao kukuruz, bilo u zrnu ili u klipju. Uz kukuruz divlje svinje se prihranjuju: pšenicom, zobi, voćem (jabuke, kruške, šljive), repica, tikva itd... Također, pokazala se jako uspješna i prihrana starim hljebom. Vrlo dobro rješenje za odrasle je takozvani „valjak“ za hranjenje. Riječ je o valjkastoj, metalnoj posudi iz koje ispada kukuruz pri okretanju. Za hranidbu se koristi i sitni industrijski krompir, otpaci žitarica, voće neprikladne kvalitete i žir. Preporučuje se hranilište postaviti na suhom tlu (manja mogućnost invazije parazitima) i najmanje jednom godišnje provesti dezinfekciju nekim od preparata. Za prihranu divljih svinja izrađuju se hranilice; drvene, metalne, automatske itd... Također dobar način prihrane je i bušenje rupa u zemlji i usipanje zrna kukuruza što će poticati divlje svinje da rove i tako se duže zadržavaju na hranilištu. Uz hranilište je dobro napraviti i kaljužište. Ako u blizini ne postoji mjesto gdje se divlje svinje kaljužaju lako se može napraviti. Iskopati rupu u zemlji 1,5 m x 1,5 m, duboku do 30 cm. Potom baciti neki nepromočivi materijal, najlon, ceradu i sl. Na nepromočivi materijal donijeti nekoliko kanti gline

(gline) koja će zadržavati kišnicu. Nakon sloja gline opet staviti tanak sloj zemlje, koja će da se razblati kad se smoči. Način prihranjivanja je i podizanje jednogodišnjih i višegodišnjih nasada, kao što su repa, stočni kupus, kelj i kukuruz. Tokom vegetacije je potrebno ove nasade zaštititi ogradom ili električnim „pastirom“. Za prihranjivanje se mogu napraviti i hranidbeni putevi. Rade se tako što se pokraj šumskih puteva, prolaza, kaljužišta ili na šumskim proplancima izoru brazde i u njih siju krompir ili druga krmiva. Ovo je vrlo efikasan način dopunskog hranjenja, koji istovremeno zadovoljava potrebe svinja

za rovanjem. Polovinom septembra počinje jednolična prehrana, uglavnom žirom i bukvicom, što dovodi do nedostatka bjelančevina, budući da je omjer bjelančevina i škroba u navedenim plodovima 1:16, tako da je u tom razdoblju bitno obogatiti hranu nekim proteinskim krmivom. Treba voditi računa i o tome da se ovisno o starosti i stepenu razvijenosti tijela mijenjaju i potrebe za hranjivim tvarima. Tako u divljih svinja u dobi do četiri nedjelje primarno mjesto u razvoju imaju kostur i mišići, a poslije raste količina masnog tkiva. Normativi hrane koja se planira, priprema i iznosi, ovise o broju divljači, broju hranidbenih dana, klimatskim uvjetima u lovištu, broju snježnih dana, ledenim kišama i nizu faktora, a plan prihrane je složen i stručan zadatak u lovištu. Aktivnost divljači lako će se primjetiti po tragovima u zemlji, rovalinama, češalima na stablima, kaljužanju i ostatcima od jela. Dakako najbolje je pripremljeno mjesto pokriti sa jednom tzv. lovačkom kamerom koja će pomoći u identifikaciji i praćenju divljači. Kada hranilište počne da radi, važno ispoštovati principe: kontinuiteta u radu (redovito iznošenje hrane), posvećenosti (uređivanju hranilišta i zaštiti) i etičnosti (ne loviti divljač na mjestu gdje uzima hranu).

Značenja tergorne reakcije u divljači

Životinje osjećaju zadovoljstvo dok se trljaju i valjaju, ali biološki smisao ima instiktivni karakter i sastoji se od šest uloga: signalizaciono-informacionu, polnu, antiparazitarnu, narkotičku, ulogu mirisne kamuflaže, higijene i udobnosti

Čudno ponašanje životinja na prvi pogled izgleda besmisleno i smiješno, ali za životinje ima veliki značaj. Poznavanje biološkog značenja tergorne reakcije (od latinskog tergeo-trljati se, valjati se, čistiti se) pomoći će boljem razumijevanju životinja i boljem postupanju prema njima. Iako životinje nesumnjivo osjećaju zadovoljstvo dok se trljaju i valjaju, biološki smisao takvog ponašanja ima instiktivni karakter, a sastoji se od šest uloga: signalizaciono-informacionu, polnu, antiparazitarnu, narkotičku, ulogu mirisne kamuflaže, higijene i udobnosti. Tergorna reakcija ne pruža samo mogućnost predaje informacija mirisom nego i vidom i dodirom. Pri tome je moguće signalizovati pozdrav, kapitulaciju, želju, miroljubive namjere, molbu, izvinjenje i razna osjećanja. Osjećaj zadovoljstva nije samo važan uslov u životu čovjeka, nego i životinje. Tergorna reakcija doprinosi tome – zadovoljstvo se postiže i od samog nanošenja mirisa, što je svojevrsan narkotski efekat mirisanja. Ono se postiže i dodirima koji prati tergornu reakciju. Jezik dodira je za životinje najrazumljiviji. Čovjek takođe svoja osjećanja prema životinjama izražava milovanjem, a pozdravljajući čovjeka, pas nastoji da čovjeka lizne po licu. Za grabljivice je veoma važna mirisna kamuflaža. Zvijeri se taru o strvine jer tako njihov miris ne plaši žrtvu, nego je privlači. Pri tome je važno da imaju zaklon, da se obmana ne bi otkrila prije vremena. Lovci se takođe na sličan način koriste mirisima koji privlače životinje. Tergorna reakcija ima svoju ulogu i u produženju vrste. Nanoseći miris na svoje tijelo, životinja polno uzbuđuje i sebe i partnera. Širenje mirisa mokraca i mošusa pridonosi sinhronizaciji polnog uzbuđivanja životinja i dovodi do njihove fiziološke spremnosti za

sparivanje. Mužjaci papkaste divljači u vrijeme parenja imaju sklonost da se valjaju na mjestima gdje je mokrila ženka u nastojanju da se na tijelo nanese miris. Vjeverice se i prije i poslije parenja taru o snijeg i valjaju po njemu. Mnoge ptice, uzevši mrava u kljun, taru njime svoje perje da bi mirisale na mravlju kiselinu koja na njih djeluje kao narkotik na čovjeka. Nekada se ptice u mravinjacima i „kupaju“, što rade i vjeverice. Sličnu svrhu imaju i valjanja u prašini i pijesku. Zoolozi to dovode i uvezu sa potrebom da se životinja čisti, dovodi u red dlaka i oslobodi ona koja ispada. Divljač se valja po zemlji i da bi se oslobodila parazita i insekata koji je napadaju. Vukovi se valjaju po sipknoj zemlji, u oranicama zečevi, divlje svinje u blatu, ptice u pijesku ... Naučnici su zaključili da valjanje divljih svinja u blatu nije samo da bi se rashladile i štitile od parazita nego je ključno za njihovo dobro fizičko stanje i tvrde da u evoluciji nisu razvile funkcionalne znojne žlijezde kao drugi kopitari jer im se veoma dopalo valjanje u blatu. Tergornom reakcijom se smatra i kada životinje nastoje smanjiti svoje tijelo da bi se umanjila agresivnost ili budnost protivnika ili žrtve. Smanjivanje rasta je i signal o mirnim namjerama, nastojeći izraziti prijateljske odnose. Tergorna reakcija je povezana i s igrama životinja kada se taru po raznim izvorima mirisa. Pripadnici porodice pasa, mačaka i kuna se najčešće valjaju i taru, a zanimljivo je da to najmanje rade porodice životinja kod kojih su mirisne žlijezde najviše razvijene.

IN MEMORIAM

Matanović (Mika) Anto
(1941.-2025.)

LD „Tuzla“ je ostalo bez velikog lovca, prijatelja i čovjeka. Član je Društva od 1973. godine. Za svoj veliki doprinos u razvoju i unapređenju lovstva nagrađen je posebnim lovačkim priznanjem, diplomom počasno člana. Sekcija „Dokanj“ neće zaboraviti istinskog ljubitelja prirode i lova. Neka mu je vječna slava i hvala.

LD „Tuzla“

Hudić (Josip) Josip, dr. med.
(1944.-2025.)

Lovci LD „Tuzla“ su ostali bez dobrog čovjeka i kolege, bez svog doktora Josipa, koji je bio član Društva, Sekcije „Husino-Kiseljak“, od 1999. godine. Ostat će u dragom sjećanju kao veliki prijatelj, lovac i čovjek koji je uvijek bio spreman da pomogne. Nek mu je vječna slava i hvala.

LD „Tuzla“

DANI SLD TK

